

ÇOCUKLUK ÇAĞI İŞİTME KAYBI

İşitme Kaybı Nedir?

Doğuştan veya doğumdan sonra (dil edinimi öncesinde veya sonrasında) dış kulak, orta kulak, iç kulak ve/veya işitme yollarında herhangi bir nedenle ortaya çıkan hasar sonrası işitmenin kaybı durumudur. İşitme kaybı, kaybın kulağın hangi bölgesinde ortaya çıktığına bağlı olarak (iletim, duyusinsel, mikst gibi) ve kaybın derecesine göre (hafif, orta, ileri, çok ileri gibi) sınıflandırılır.

İşitme Kaybı Nasıl Belirlenir?

İşitme kaybının ilk 6 ay içinde tanınması ve erken müdahale hizmetlerinin sağlanması çocukların normal dil gelişimi gösterebilmeleri için büyük önem taşımaktadır. İşitme kaybının belirlenmesi işitme tarama testleri, ileri odyolojik değerlendirmeler ve KBB muayenesi ile birlikte yapılır.

İŞİTME KAYBINA BAĞLI DİL VE KONUŞMA PROBLEMLERİ NELERDİR?

- Konuşmanın anlaşılabilmesi (Artikülasyon ve/veya fonolojik hatalar)
- Rezonans problemleri (Genizsi ve/veya boğuk konuşma gibi)
- Sınırlı sözcük dağarcığı
- Kısa ve basit cümleler kullanmayı tercih etme
- Eylem zaman ekleri, çoğul eki, iyelik eki gibi ekleri anlamada ve kullanmada zorluk
- Soyut anlam, mecaz anlam, özdeyişler, benzetmeler ve çoklu anlamı olan ifadeleri anlamada ve kullanmada güçlük
- İletişimi başlatma, sürdürme, söyleşinin konusunu değiştirme ve bitirmede zorluk

ÜLKEMİZDE

İŞİTME KAYBI SADECE DOĞUMLA BİRLİKTE GÖRÜLMEMEKTEDİR.

18 YAŞ ALTINDA YAKLAŞIK 13 MİLYON İŞİTME KAYIPLI BİREY BULUNMAKTADIR.

DOĞUŞTAN İŞİTME KAYBI GÖRÜLME SIKLIĞI HER 1000 CANLI DOĞUMDA 1 İLE 3 ARASINDA DEĞİŞMEKTEDİR.

İŞİTME KAYBI OKUL ÇAĞINDAKİ ÇOCUKLARIN %14'TEN FAZLASINI ETKİLEMEKTEDİR.

İşitme Kaybının Nedenleri Nelerdir?

Genetik olmayan faktörler arasında; Rubella, Herpes Simplex virüsü gibi hamilelikte geçirilen enfeksiyonlar, prematüre doğum, düşük doğum ağırlığı, doğum travması, hamilelikte toksin içeren ilaç veya alkol kullanımı, kan uyuşmazlığı, gebelik şekeri, hamilelik süresince kanda zehirlenme, oksijensiz kalma sayılabilir. Genetik faktörlere bağlı kayıplar ise doğumda görülebileceği gibi doğum sonrasında da gelişebilir. Ayrıca Down sendromu, Usher sendromu, Treacher Collins sendromu, Crouzon sendromu, Alport sendromu, Waardenburg sendromu gibi bazı sendromik durumlarda da işitme kaybı gözlenebilir. Doğumdan sonraki dönemde ise kronik orta kulak iltihabı, ototoksik (kulak için zararlı olabilecek) ilaçların kullanımı, menenjit, kızamık, ensefalit, su çiçeği, grip, kabakulak, kafa yaralanmaları, akustik travma gibi durumlarda işitme kaybı ortaya çıkabilmektedir.

İşitme Kaybı Dil ve Konuşma Gelişimini Nasıl Etkiler?

Dil ve konuşma gelişiminin sağlıklı bir şekilde gerçekleşebilmesi için en önemli faktörlerden birisi de sağlıklı bir işitmenin olmasıdır. İşitme kaybı, çocuğun dil ve konuşma gelişiminde gecikmelere ve yetersizliklere neden olacaktır. Bu nedenler de öğrenme sorunlarından benlik gelişimine; akademik başarısızlıktan iletişim sorunlarına bir dizi problemi beraberinde getirecektir. İşitme kaybı olan bireylerde karşılaşılabilecek dil ve konuşma sorunları, işitme kaybının ortaya çıkış zamanına, türüne, tanılanma zamanına, derecesine, çocuğun işitme cihazı veya koklear implant kullanmasına, işitme cihazı ve/veya koklear implant kullanma yaşına, aldığı eğitim türüne, vb. pek çok faktöre bağlı olarak farklılaşacaktır. Sonuç olarak işitsel girdinin yetersiz ve/veya eksik olması dil ve konuşma gelişiminde gecikmelere ve sorunlara neden olacaktır.

Müdahale Ekibinde Kimler Yer Almalıdır?

İşitme kayıplı çocukla çalışırken ekip çalışması çok önemlidir. Ekipte yer alan her bir meslek grubu çocuğun gelişimini bir bütün olarak ele alarak destek olacaktır. Ekipte yer alan başlıca meslek grupları; odyolog, KBB hekimi, işitme engelliler öğretmeni, dil ve konuşma terapisti, psikolog ve çocuk gelişimci olarak sayılabilir.

Dil ve Konuşma Terapistinin (DKT) Rolü Nedir?

DKT, işitme engeliyle de ilişkili olabilecek pek çok faktörden dolayı ortaya çıkan iletişimin etkililiğine, iletişim bozukluklarına, farklılıklara ve gecikmelere yönelik deneyimlere sahiptir. DKT, normal iletişim gelişimi ve işitme engelinin etkisiyle ortaya çıkan iletişim gelişimi, iletişim becerilerinin değerlendirilmesi ve işitme engelli bireylerle terapi ve iletişimle ilişkili sorunların önlenmesi konusunda destek sunabilir. DKT, işitme engelli bireyin dil (fonoloji, morfoloji, sentaks, semantik, pragmatik) ve konuşma (artikülasyon, rezonans, respirasyon) gelişiminin değerlendirilmesi ve tanılanması, gerekli terapi desteğinin verilmesi; fonolojik farkındalık gibi okuma öncesi veya dil temelli okuma becerilerinin desteklenmesi noktalarında ekibin bir parçası olarak hareket eder.